

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

МАТЕРІАЛИ

**Круглого столу «Науково-практична спадщина
академіка А.С. Даниленка у стратегічних орієнтирах
розвитку аграрного сектору та сталого
землекористування в умовах глобальних викликів»**

4 березня 2026 року

Біла Церква
2026

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Ольга Варченко, д-р екон. наук, професор.

Володимир Недашківський, д-р с.-г. наук, професор.

Тетяна Димань, д-р с.-г. наук, професор.

Анатолій Карпенко, канд. екон. наук, доцент.

Людмила Мельник, канд. політ. наук, доцент.

Оксана Никоненко, д-р філософії в галузі економіки.

Олена Мостипан, д-р філософії з агрономії, доцент.

Оксана Кузьменко, канд. с.-г. наук, доцент.

Відповідальна за випуск – **Мостипан О.В.**, начальник редакційно-видавничого відділу.

Науково-практична спадщина академіка А.С. Даниленка у стратегічних орієнтирах розвитку аграрного сектору та сталого землекористування в умовах глобальних викликів: матеріали круглого столу, 4 березня 2026 року. Білоцерківський НАУ. – 89 с.

Збірник підготовлено за авторською редакцією доповідей учасників круглого столу без літературного редагування. Відповідальність за зміст поданих матеріалів та точність наведених даних несуть автори.

Ел. адреса: <https://science.btsau.edu.ua/taxonomy/term/27>

4. Про управління відходами : Закон України від 20.06.2022 № 2320-IX. Відомості Верховної Ради України. 2022. № 45. Ст. 1234. Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2320-20#Text>

5. Даниленко А. С. Основні напрями удосконалення земельних відносин та їх роль у формуванні стратегії національної продовольчої безпеки України у XXI столітті. Вісник аграрної науки. 2005. № 8. С. 5–12.

ЯРМОЛА О.В., канд. філос. наук

ВЕЛИКА К.І., асистент

Білоцерківський національний аграрний університет, м. Біла Церква

grom50515@ukr.net

НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА «ЛОГІКА І КРИТИЧНЕ МИСЛЕННЯ» В ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ НЕФІЛОСОФСЬКИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

Показано важливе значення викладання навчальної дисципліни «Логіка і критичне мислення» для нефілософських спеціальностей у вищих навчальних закладах для формування у сучасній Україні громадянського суспільства та створення умов для підготовки майбутніх високоосвічених спеціалістів у різних галузях народного господарства. Підкреслюється, що в умовах повномасштабного російського вторгнення «Логіка і критичне мислення» є ефективним інструментом боротьби українського суспільства та його громадян з фейковою інформацією, яку активно, у межах агресивної війни, поширює ворожа пропаганда.

В Україні після російського повномасштабного вторгнення 24 лютого 2022 року все більшої ваги у навчанні школярів та здобувачів вищої освіти набувають навчальні дисципліни, які не лише сприяють формуванню високопрофесійного спеціаліста для подальшої роботи у певній галузі народного господарства, але й такі, що сприяють формуванню ментальної стійкості, здатності протистояти агресору, зокрема у сферах індивідуальної та суспільної інформаційної безпеки. Такі навчальні дисципліни як «Логіка» та «Логіка і критичне мислення» із здобуттям Україною Незалежності стали маркером нового, вільного громадянського суспільства. Й сьогодні ми маємо з цих дисциплін гарні підручники та авторські курси таких науковців і педагогів як А. Конверський, Л. Кравчук, Т. Кадобний, О. Лабівка, О. Тимошенко, С. Ягодзінський, І. Хоменко, Я. Шрамко та ін. [2; 3; 4; 5; 6].

Чому навчають «Логіка» і «Критичне мислення»? Відповідь очевидна – незалежному, самостійному мисленню. Політичний режим, який бажає контролювати населення, неодмінно прагне позбавити людину права на індивідуальність, примусити мислити шаблоном. Тільки так тиранія може досягти повного контролю над суспільством. В умовах стрімкого розвитку сфери інформаційних технологій, на жаль, досягти такого контролю значно легше, ніж це було ще декілька десятиліть тому. Сьогодні ми спостерігаємо це все більш виразно у недемократичних країнах, режимами яких, на перший погляд, декому здаються ефективними в сфері управління. Проте, коли «сліпий веде сліпого» – «обидва ризикують впасти у прірву». Таке «зависання над прірвою» ми спостерігаємо у 2026 році, дивлячись на російську державу. Це важливий урок для України: ніколи не йти подібним шляхом.

Якщо ми запитаємо себе: Які навчальні дисципліни у середній школі й університеті навчають самостійному, неупередженому, критичному мисленню? То відповідь буде цілком зрозуміла: Це не ті дисципліни, які навчають природничих і технічних наук. Можливо дисципліни соціально-гуманітарного спрямування формують подібне мислення? І так, і ні... Наприклад, історія – повідомляє нам про певні факти. Але чи має вона спеціальний інструментарій для запобігання помилковим уявленням, перевірки істинності інформації? Як наука, має. Як навчальна дисципліна, яка викладається для майбутніх фахівців неісторичних спеціальностей у вищих навчальних закладах – ні. Радянський та російський досвід доводить – ні. Адже брехлива так звана «історія» спонукала радянські війська нібито «звільняти» жителів Фінляндії, країн Балтії, Угорщини, Чехословаччини, Афганістану та десятків інших країн, хоча насправді – перетворювала їх на рабів комуністичного режиму. Сьогодні брехлива «історія» («про половців і печенігів») спонукає росіян, брати зброю у руки та йти в сусідню державу, вчиняти військові злочини...

Протягом деякого часу після Другої світової війни у середніх школах та вищих навчальних закладах СРСР, зокрема й в Україні, була спроба поновити викладання «Логіки». Про це зокрема свідчить й підручник видатного українського філософа, логіка, мистецтвознавця В.Ф. Асмуса (видано українською мовою у 1947 році) [1; 8, с. 241-244]. Проте, на жаль, уніфікована система навчання в СРСР у 1970-х – 1980-х роках вже не передбачала вивчення «Логіки» у програмах середньої школи та під час навчання за переважною більшістю спеціальностей вищої освіти, за виключенням підготовки філософів та юристів. Це стало одним із факторів загальної деградації радянської фундаментальної та прикладної науки, що, разом із іншими об'єктивними та суб'єктивними факторами, призвело до розпаду СРСР. Тоталітарна держава, яка намагалася контролювати думки мешканців країни за допомогою пропаганди, власноруч знищила можливості не лише для власного розвитку, але й, навіть, звичайного існування. Адже, як можемо бачити, «логіка» і «критичне мислення» – є важливим підґрунтям самостійного, неупередженого мислення, здатного протистояти фейковій інформації, яка сьогодні активно поширюється на багатьох медіаплатформах.

Логіка також є важливим інструментом дослідження як у соціально-гуманітарних, так і у природничих та технічних науках. Оскільки вже у Стародавній Греції, з перших кроків формування філософського способу пізнання світу, який перші філософи активно протиставляли міфологічно-релігійній традиції, головним питанням було відділення знання істинного від знання хибного. Як зазначав філософ Парменід – потрібно обирати істинний шлях пізнання, який ґрунтується на розумі. А логіка – це і є шлях раціонального пізнання, що, у певному сенсі, протистоїть нашим відчуттям, які, на думку античних творців логіки, нас часто вводять в оману [7, с. 64-65].

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Асмус В.Ф. Логіка / В.Ф. Асмус. Київ: Українське видавництво політичної літератури, 1947. 411 с.
2. Конверський А.Є. Критичне мислення [Текст]: підруч. для студентів навч. закладів вищ. освіти усіх спец. / А.Є. Конверський; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. 2-ге вид., перероб. та допов. Київ: Центр учбової літератури, 2020. 367 с.
3. Кравчук Л. Логіка та критичне мислення: посібник / Леонід Кравчук, Тарас Кадобний, Оксана Лабівка. Тернопіль: ТНМУ, 2023. 148 с.
4. Тимошенко О.І. Логіка та критичне мислення [Текст]: навч. посіб. для вступників до магістратури та аспірантури / О.І. Тимошенко, С.М. Ягодзінський. Суми: Університетська книга, 2025. 246 с.
5. Хоменко І. Логіка і критичне мислення. Алгоритми VS помилки людей. Вплив технологій. https://www.youtube.com/watch?v=OWm_aiTqTkc
6. Хоменко І.В. Логіка: теорія та практика: Підручник. К.: Центр навчальної літератури, 2019. 400 с.
7. Ярмола О.В. Особливості визначення понять у соціально-гуманітарних науках / О.В. Ярмола // Аграрна освіта і наука: досягнення, роль, фактори росту. Інноваційні психолого-педагогічні, лінгвістичні та правові засади аграрної науки в умовах міжкультурної аграрної комунікації : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (БНАУ, 30 жовтня 2020 р.). Біла Церква, 2020. С. 64-65. <http://rep.btsau.edu.ua/handle/BNAU/5369>
8. Ярмола О.В., Велика К.І. Київський період життя Валентина Фердинандовича Асмуса – українського філософа, логіка, історика філософії, мистецтвознавця та літературознавця. Суспільство, наука, освіта: актуальні дослідження, теорія та практика: тези доповідей Всеукраїнської науково-практичної конференції (26-27 листопада 2025 року) / Білоцерківський інститут економіки та управління Університету «Україна»; за заг. ред. Я.В. Новака; наук. ред. Т.М. Косач, Н.С. Пасічник. Біла Церква, 2025. С. 241-244.

НОВІКОВА В.В., канд. екон. наук, доцент

СТРИГІНА О.А., канд. фіз.-мат. наук, доцент

ТКАЧЕНКО О.В., канд. пед. наук, доцент

Білоцерківський національний аграрний університет, м. Біла Церква

vinovikova@btsau.edu.ua

СТРАТЕГІЧНІ ПРІОРИТЕТИ ЦИФРОВІЗАЦІЇ АГРОБІЗНЕСУ В КОНТЕКСТІ НАУКОВОЇ СПАДЩИНИ АКАДЕМІКА А.С. ДАНИЛЕНКА

У статті обґрунтовано стратегічні пріоритети цифровізації агробізнесу з урахуванням наукових підходів академіка А.С. Даниленка до розвитку аграрного сектору та сталого землекористування. Визначено напрями інтеграції цифрових технологій у систему стратегічного управління аграрними підприємствами в умовах глобальних викликів.

ЗМІСТ

Варченко О.М. Трансформація екосистемного підходу до розвитку сільських територій на засадах гуманістичних орієнтирів академіка А.С. Даниленка та інструментарію сталості.....	3
Гринчук Ю.С. Руїнування дамби Каховської ГЕС: наслідки катастрофи для екології та агросектору України.....	4
Сокольський В.П., Сокольська Т.В. Професійна етика та корпоративна культура як чинники формування відповідального лідера-державника: гуманістичний орієнтир для молоді.....	6
Третяк А.М., Третяк В.М. Суспільна цінність та роль А.С. Даниленка в розвитку земельних відносин в Україні.....	8
Третяк А.М. А.С. Даниленко – державник, стратег, науковець управлінець землевпорядної галузі.....	9
Марчук В.В. Вплив ціннісних орієнтацій на формування лідерського потенціалу майбутніх аграріїв.....	11
Ковальчук І.В. Трансформація лідерського потенціалу в агросекторі в умовах децентралізації: управлінські візії у науковій спадщині професора А.С. Даниленка.....	12
Ігнатенко В.Д. Формування міжкультурної компетентності у майбутніх фахівців агросектору як складника їхнього лідерського потенціалу.....	14
Василенко Є.В. Концептуальні підходи до підвищення конкурентоспроможності українського зерна на європейському ринку.....	15
Однорог М.А. Управління інноваційним потенціалом агробізнесу в умовах цифрової економіки.....	16
Каркач П.М. Стратегічна роль птахівництва у зміцненні сталого розвитку і формуванні глобальної продовольчої безпеки.....	18
Гаврик О.Ю. Інформатизація обліку як складова сучасної системи управління фермерськими господарствами.....	19
Свиноус І.В. Інформаційно-аналітичне забезпечення екологічного обліку в умовах цифровізації агробізнесу.....	20
Богатко Н.М., Мазур Т.Г., Букалова Н.В. Ризик-орієнтований контроль м'яса курчат-бройлерів за реалізації у супермаркетах за використання запатентованих методик.....	22
Богатко А.Ф. Підвищення продуктивності курчат-бройлерів за використання пробіотичного біопрепарату «Субтіформ».....	23
Василенко О.І. Адаптивні моделі розвитку агробізнесу України: визначення, особливості, напрями розвитку.....	24
Букалова Н.В., Богатко Н.М., Богатко А.Ф. Гармонізація ветеринарно-санітарних вимог та технології виробництва продукції тваринництва в умовах європейської інтеграції України.....	26
Сатир Л.М. Економічний механізм та земельно-ресурсний потенціал сталого розвитку сільського господарства: теоретико-прикладний внесок А.С. Даниленка.....	27
Батажок С.Г. Ключові ланцюги створення вартості продукту в аграрному секторі економіки.....	29
Цехмістренко С.І., Цехмістренко О.С., Бітюцький В.С. Локальні лабораторії контролю якості кормів і продукції як фактор стійкості громад.....	31
Хомовий С.М. Механізми банківського нагляду учасників аграрного сектору економіки.....	33
Пасічник Н.С., Грек І.М. Боротьба за духовну незалежність українського селянства у життєтворчості А.С. Даниленка.....	34
Мельник Л.М. Науково-педагогічна спадщина академіка А.С. Даниленка у вихованні патріотизму та гуманістичних орієнтирів студентства БНАУ.....	35
Бровко Н.І., Сімакова С.І. Формування лідерського потенціалу в управлінській спадщині професора А.С. Даниленка.....	37

Непочатенко А.В., Непочатенко В.А. Використання digital-маркетингу в агробізнесі: особливості та перспективи.....	38
Панасюк В.І. Особливості реалізації політики згуртованості ЄС в Україні.....	40
Юхименко П.І. Стратегічні підходи до розвитку агросектора: досвід для України....	42
Хахула Б.В., Хахула Л.П. Інноваційне та цифрове лідерство в управлінні сучасною організацією.....	44
Бондар О.С. Трансформація масивів Big Data з полів у стратегічні рішення для сучасного агроменеджменту.....	46
Алексєєва О.І., Хомчук О.П. Роль психологічного консультування та психокорекційних технологій у підвищенні ефективності роботи організаційних психологів аграрних підприємств.....	47
Кепко В.М. Органічне скотарство: функціональна модель сталого розвитку галузі тваринництва.....	49
Никоненко О.А. Стійкість агропродовольчих ланцюгів як чинник продовольчої безпеки в умовах євроінтеграційних процесів.....	51
Білик О.В., Поліщук С.П. Вплив глобалізації на публічне управління в Україні.....	52
Шевченко А.М. Трансформація організаційної культури університету в умовах сучасних суспільних викликів.....	54
Паска І.М. Воєнні фактори як драйвер змін у сучасних теоріях організацій.....	56
Заболотний В.С. Гармонізація системи оподаткування сільськогосподарських угідь із стандартами спільної аграрної політики ЄС та принципами сталого землекористування.....	57
Кузьменко О.А., Булей Н.В. «Я вас так усіх люблю!..».....	58
Малишко І.М. Податкове стимулювання та правові аспекти розвитку агробізнесу в Україні.....	60
Столбецька С.Б. Мовний аспект формування конкурентоспроможного аграрія: досвід Франції.....	61
Ткаченко К.В. Стратегічне планування страхового забезпечення аграрного виробництва.....	62
Мельник С.О. Зелене фінансування як інструмент модернізації аграрного сектору..	63
Зубченко В.В. Фінансове забезпечення сталого розвитку аграрних підприємств України в умовах європейської інтеграції.....	65
Драган О.О. Оцінка кредитного ризику аграрних підприємств у банківській практиці.....	66
Варченко О.О. Механізми зниження продовольчих втрат і відходів як чинник зміцнення стійкості агропродовольчих систем у контексті візії А.С. Даниленка щодо продовольчої незалежності України.....	68
Ярмола О.В., Велика К.І. Навчальна дисципліна «Логіка і критичне мислення» в процесі підготовки фахівців нефілософських спеціальностей у вищих навчальних закладах.....	70
Новікова В.В., Стригіна О.А., Ткаченко О.В. Стратегічні пріоритети цифровізації агробізнесу в контексті наукової спадщини академіка А.С. Даниленка.....	71
Утеченко Д.М. Вплив етичних принципів на розвиток корпоративної культури підприємства.....	73
Чернищук Ю.І. Використання цифрових платформ у формуванні фахової іншомовної комунікації аграріїв.....	74
Терещук М.М. Правове регулювання розвитку агробізнесу: європейський досвід для України.....	76
Резнік В.Г. Дидактичні підходи до формування іншомовної комунікативної компетентності фахівців у сфері агробізнесу в умовах європейської інтеграції та переходу до моделей сталого розвитку (на прикладі німецької мови).....	77
Вихор М.В. Соціальна відповідальність аграрного бізнесу в сучасних умовах.....	79
Коваль В.І. Інноваційний інструментарій цифрового управління агробізнесом: впровадження ERP систем та штучного інтелекту.....	81

Арбузова Т.В. Господарська та політична діяльність у системі суспільного розвитку: механізми взаємовпливу.....	82
Артімонова І.В. Зелені фінансові інструменти у системі ESG-фінансування агропідприємств: капіталізація та створення доданої вартості.....	83
Шемігон О.І. Ключові виклики та завдання для аграрного сектору економіки в сучасних умовах господарювання.....	85
Мельник В.О. Етична культура та правова відповідальність керівника агросектору як складова лідерського потенціалу: науково-управлінський вимір.....	87
Настіна О.І. Суб'єктність юридичних клінік закладів вищої освіти вирішувати земельні правові спори.....	89